

САМОСТІЙНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Оніпко В.В., Максименко Н.Т. (Полтава)

Знання з Основи сільського господарства у педагогічних вузах є важливою ланкою у єдиному ланцюгу біологічних дисциплін: ботаніки, зоології, фізіології рослин, агрохімії, генетики, еволюції. Основи сільського господарства, як самостійна біологічна дисципліна з добре поставленою практикою повинна сприяти кращому розумінню загально біологічних дисциплін. Тільки поєднання науково-дослідної роботи по вивченню особливостей вирощування сільського господарських рослин з теоретичними курсами забезпечує головний ефект навчально-виховної та наукової роботи: оволодіння знаннями у поєднанні з уміннями застосувати їх на практиці. У вищій школі до цих пір зв'язок теоретичних курсів з практичними заняттями здійснювався шляхом проведення лабораторних робіт та екскурсій. Студенти як правило не здійснювали практичного застосування одержаних ними знань, що вело до механічного завчання матеріалу.

Однією із важливих умов підвищенню якості знань, професійної компетентності та набуття суспільно корисних умінь і навичок на нашу думку, є добре розроблена та впроваджена система знань основ сільського господарства у педагогічних вузах. Тільки кваліфікований учитель-біолог у спроможі поєднати навчання з науково-дослідною діяльністю та корисною працею, організувати дослідну практичну роботу учнів на пришкольній навчальній - дослідній ділянці. Останній час у зв'язку з входженням в освітній та науковий простір Європи та здійснюється впровадження кредитно – модульної системи, яка передбачає відхід від традиційної схеми навчання, раціональний поділ навчального матеріалу дисципліни на модулі, перевірки якості засвоєння якості, теоретичного і практичного матеріалу кожного модуля, та стимулювання систематичної самостійної роботи тощо. Оскільки студенти значну частину курсу повинні опрацювати самостійно, згідно даної системи, особливе значення набувають самостійні завдання в умовах регламентації навчального процесу [1]. Згідно нового навчального плану по спеціальності «Біологія» студенти вивчають основи сільського господарства у V і VI семестрі, оцінювання знань буде проводитися на основі кредитно-модульної системи. У літню сесію на III курсі студенти проходять польову практику. Можливо було б доцільно вивчати сільське господарство протягом 3 та 4 курсів, для того щоб студенти у міжсесійний період могли виконувати самостійну роботу. В цей час студенти отримували б міжсесійні, науково-дослідні, практичні завдання. Теми науково-дослідних завдань не повинні бути надуманими. Вони є складовою частиною обов'язкового програмного матеріалу. Не слід обмежуватися наприклад завданнями «Скласти агробіологічний опис зернобобових культур, що вирощуються у господарствах та оформити їх насіння у колекції» або «Описати біологію картоплі та її агротехніку». Безперечно, це важливі та потрібні теми. Самостійні завдання повинні підготувати студентів до виконання практичному на літній сесії. Міжсесійну роботу ми плануємо проводити у два етапи: перший – на III курсі студенти опанують дисципліни «Ґрунтознавство» та «Основи сільського господарства», на другому етапі IV курс вивчаються - «Рослинництво» «Плодоовочівництво», де студенти отримують теоретичні завдання та готуються до виконання практичних робіт у лабораторії та у польових умовах, теоретична частина самостійних завдань визначається викладачем (згідно програми).

Практична частина самостійних завдань також виконується у два етапи. Після опрацювання відповідно вивченого курсу, студенти самостійно у навчальній лабораторії повинні проробити агротехнічний аналіз ґрунту навчально-дослідної ділянки або тієї території де вони будуть здійснювати дослідницьку роботу, чи закладати свої досліді. У навчальній лабораторії вони можуть визначити: рухливий фосфор (по Кірсанову), гумус (по Тюрину), суму поглинутих основ (по Каппену – Гильоковицю) тощо. Під час літньої польової практики студенти продовжують аналізувати зразки ґрунту із ділянок де

будуть закладати досліди: визначають механічний склад, вологість, рН ґрунту. У результаті виконання цієї роботи студент-біолог отримує цілісну уяву про місце проведення науково-дослідних робіт. Одночасно з цим студент повинен вивчати біологію районуваних культур та ставити розроблені дослідди. Методику постановки дослідди ми пропонуємо викладати під час V семестру в курсі сільське господарство для того, щоб студент, не витрачаючи часу уже весною розпочав виконання дослідди. Під час літньої польової практики студенти отримують необхідні консультації по виконанню другої частини самостійного завдання, тобто науково - дослідницької діяльності по вирощуванні рослин на навчально - дослідній ділянці та інше. Результати цих досліддів студенти захищають у VII семестрі під час вивчення курсів рослинництва та плодоовочівництва.

Таким чином студент-біолог не тільки засвоює теоретичні сільськогосподарські знання, але і самостійно виконує згідно програми цінні науково-дослідні завдання по ґрунтознавству, агрохімії, рослинництву, плодоовочівництву. Він набуває конкретний досвід по вирощуванню рослин, а не абстрактно описує агротехніку, що сприяє зростання його професійної компетентності. Ті студенти які вирішили взяти курсову роботу по «Рослинництву», продовжують дослідди по вирощуванню рослин протягом наступного вегетаційного періоду. На початку V курсу вони захищають високоякісну, науково значиму курсову роботу.

Література

1. Болонський процес: документи /З.І. Тимошенко, А.М. Греков та ін.. - К.: Європ. Ун-ту, 2004. - 169 с.

КОЛИ КРАСА – ПОРУЧ

Машкіна Л.В. (Полтава)

Запашні красуні троянди, сором'язливі ромашки, гордовиті чорнобривці... Дивовижні порухи виникають у душі, коли погляд зустрічається з чудовим витвором матінки-природи – квітами. І як прикро, коли невмолима осінь примушує їх у покорі згортати пелюстки, чорніти. Мимоволі виникає щем.

Однак життя цим квітам можна продовжити. Так, так, вони можуть жити і так само приваблювати зір. Однак для того треба бути чудодійником, знати певні секрети. Цікаво те, що таким чудодійником може стати кожен. Що для цього потрібно?

«Палка любов до природи і бажання творити красу», так вам відкажуть на це запитання у Полтавському еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді, яким керує відмінник освіти України Віталій Григорович Бедніна. Саме тут навчають техніці засушування рослин, а потім і складанню оригінальних композицій з сухоцвітів.

Ні, зовсім не проста то справа – правильно підготувати рослини, аби не потемніли, не осипалися пелюстки, не похилилися голівки. Але яка то краса, коли правильно підготовані рослини складаються у букет, чи створюються з них екібано, композиція...

Здавалася б, що простіше: склади квіти у букет (вони ж усі такі красиві!) – і любуйся. Ет, ні! Для всього потрібен не тільки хист, а й певні правила. Є відповідні композиції, що можуть, так би мовити, промовляти до людей, тобто передавати у символах певний сюжет.

Ось приклад: на зеленому килимі з трави – червоні гвоздики. То – символ червоної краплини крові зроненій солдатом Великої вітчизняної війни на рідну землю. Хіба не хвилює розповідь рослин душу людей?.. А ще можна передати такими композиціями не тільки смуток, а й радість, гордість, кохання... Саме такому виду мистецтва навчаються юні флористи під керівництвом Т.О. Заїченко та юні аранжувальники під керівництвом А.О. Мокляк. Недарма роботи Алли Култаєвої, Каті Кабаєвої, Інни Бланер та інших школярюк потрапляють на різні виставки. Колекція сухоцвітів тут величезна: жовтий і роже-